EKERÖ KOMMUN

Minnesanteckningar
2026-05-21

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Plats och tid	Debatten 15.00-17.30

Ledamöter
Barbro Zimmerling Svan L
Eva Qvarnström KD
Kjell-Erik Börjesson C
Helena Butén Langlet M
Birgitta Persson SD
Desirée Björk MäP
Siw Wikström MP

Ersättare
Per Ekström M

Föreningsrepresentanter
Anette Lack
Kenneth Lindmark

Övriga närvarande	Helena Eckhardt Marko Persson nämndsekreterare

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Mötets öppnande/Välkommen/Närvaro

Ordförande Barbro Zimmerling Svan hälsar alla välkomna och fastställer dagordningen.

Presentationsrunda

Rådet gör en kortare presentationsrunda. Närvarande för att lyssna är Helena Eckhardt. Hon presenterar sig och nämner att hennes funktionshinderförening eventuellt kommer att skicka in en önskan om godkännande till kommunstyrelsen för att bli godkänd i rådet.

Inbjudna gäster

Jennifer Holm verksamhetschef på socialförvaltningen inleder med att presentera sig. Hon gör en kortare presentation om sig själv. Efter flytten till Stockholm vidareutbildade hon sig och har idag omkring 30 års erfarenhet av ledarskap inom vård och omsorg.

Brist på bostäder

Jennifer lyfter fram att den största utmaningen för kommunen är bristen på bostäder för personer med LSS och socialpsykiatri.

Hon berättar att:

- Kommunen saknar eget boende för personer inom socialpsykiatrin.
- När behov uppstår måste kommunen köpa platser i andra kommuner.
- Externa placeringar kan innebära att personer behöver flytta långt från familj, vänner och sitt sociala nätverk.
- Fler bostäder är ett prioriterat mål som kommunfullmäktige har beslutat om.

Externa placeringar

Jennifer redovisar att kommunen för närvarande har:

- 29 personer med LSS placerade utanför kommunen.
- 18 personer inom socialpsykiatrin placerade utanför kommunen.

Skillnaden mellan LSS och socialpsykiatri

Jennifer förklarar skillnaden mellan målgrupperna.

LSS omfattar personer med varaktiga funktionsnedsättningar som har rätt till långsiktiga stödinsatser enligt lag.

Socialpsykiatri riktar sig till personer med psykisk ohälsa eller andra psykiska funktionsnedsättningar där stödbehovet kan variera över tid. Hon betonar att alla inte har livslånga behov på samma sätt som inom LSS.

Lokaler och mark

Jennifer beskriver att kommunen sedan årsskiftet har en lokalstrateg, Karin Selin, som arbetar med den långsiktiga planeringen av kommunens lokaler.

Hon förklarar att:

- Socialförvaltningen beskriver sina lokalbehov.
- Flera verksamheter konkurrerar om samma lokaler.
- Kommunen äger begränsat med mark, vilket gör det svårt att bygga nya boenden.

Hon berättar även att kommunen tidigare genomförde en upphandling för att hitta en extern aktör som kunde bygga en gruppbostad, men att upphandlingen inte gav några resultat, bl a eftersom ingen hade tillgång till lämplig mark.

Registerkontroller av personal

Jennifer förklarar att:

- Belastningsregister kontrolleras vid nyanställning eftersom det är ett lagkrav.
- Kommunen får däremot inte begära nya registerutdrag regelbundet efter att någon blivit anställd.
- Om det finns misstanke om misskötsamhet eller brott kan arbetsgivaren däremot utreda saken.

Daglig verksamhet

Jennifer berättar att kommunen idag bedriver daglig verksamhet på flera mindre enheter.

Hon säger att:

- Små verksamheter med få deltagare är sårbara.
- Kommunen vill därför samla verksamheten i större och mer ändamålsenliga lokaler.
- Något slutligt beslut om ny lokal är ännu inte fattat.

Synpunkter om planerade lokaler

Under mötet framförs kritik mot att en äldre förskolebyggnad kan bli ny lokal för daglig verksamhet.

Jennifer svarar att:

- Hon förstår oron och tar synpunkterna på allvar.

- Personalen deltar tillsammans med arkitekter i planeringen av lokalerna.
- Byggnaden kommer kan komma att byggas om och anpassas för verksamheten.
- Hon tar med sig de synpunkter som framförs till det fortsatta arbetet.

SLUT

Nytt föredrag

Inbjudna Jenna Norman säkerhets- och beredskapschef och Mathias Elmersjö utvecklingsledare på socialförvaltningen.

Jenna Norman är beredskaps- och säkerhetschef i Ekerö kommun och ansvarar för att utveckla, samordna och leda kommunens arbete med säkerhet, krisberedskap och civil beredskap. I rollen arbetar hon med att stärka kommunens förmåga att förebygga, hantera och återhämta sig från kriser, samhällsstörningar och andra allvarliga händelser. Hon ansvarar också för kommunens arbete med civilt försvar och totalförsvarsplanering, vilket innebär att förbereda verksamheten för höjd beredskap och samverka med andra myndigheter och samhällsaktörer.

Jenna Norman och Mathias Elmersjö utvecklingsledare på Socialförvaltningen beskrev hur Ekerö kommun arbetar för att stärka sin krisberedskap, sitt civila försvar och sin förmåga att hantera både vardagliga störningar och allvarliga samhällskriser. De betonade att beredskap inte är en separat fråga utan något som måste genomsyra alla kommunens verksamheter.

Jenna Norman berättade att kommunen under 2026 har bildat en ny enhet för civil beredskap och genomför ett omfattande utvecklingsarbete. Kommunen har aktualiserat sin risk- och sårbarhetsanalys, tagit fram åtgärdsplaner för varje förvaltning för att stärka våra samhällsviktiga verksamheter. Hon lyfte även fram arbetet med försörjningsberedskap,

exempelvis tillgång till livsmedel, bränsle, sjukvårdsmateriel och andra resurser som kan behövas vid längre störningar.

Föreläsningen handlade också om nya lagkrav och det förändrade säkerhetsläget, där kommunerna behöver planera både för traditionella kriser och för höjd beredskap. Jenna betonade vikten av samverkan med länsstyrelse, räddningstjänst, myndigheter och andra aktörer för att bygga en robust kommun.

Mathias Elmersjö gick igenom vilka typer av händelser kommunen planerar för, bland annat elavbrott, IT-störningar, bränder, översvämningar, pandemier och ytterst krig. Han framhöll att särskilt IT-störningar är en stor risk och att verksamheterna därför måste kunna fortsätta arbeta med analoga metoder om digitala system slås ut. Kontinuitetsplanering, tydliga rutiner och regelbundna övningar är enligt honom avgörande för att verksamheterna ska fungera även under svåra förhållanden.

Båda talarna underströk vikten av informationsspridning till invånarna genom VMA-systemet, Sveriges Radio P4, kommunens webbplats och andra informationskanaler. De beskrev även arbetet med skyddsrum, skyddade utrymmen och nödvattenförsörjning samt hur kommunen analyserar vilka verksamheter som måste prioriteras om resurserna blir begränsade.

Ett genomgående budskap var att beredskap är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete där riskanalyser, planering, åtgärder, utbildning och övning ständigt måste följas upp och utvecklas för att kommunen ska kunna upprätthålla sina viktigaste funktioner även under svåra krisförhållanden.

Utifrån det som Jenna Norman och Mathias Elmersjö beskrev arbetar Ekerö kommun med skyddsrum på flera nivåer.

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

- Kommunen följer de nationella riktlinjer som tas fram av Myndigheten för civilt försvar (MCF och samverkar med Länsstyrelsen kring frågor om skyddsrum och skyddade utrymmen.
- Kommunen bevakar kommande lagändringar och nya riktlinjer som förväntas ställa högre krav på planering för skyddsrum och skyddade utrymmen, särskilt i områden med samhällsviktig verksamhet.
- Invånarna uppmanas att känna till var närmaste skyddsrum finns.
- Vid höjd beredskap ska ett skyddsrum enligt regelverket kunna ställas i ordning inom 48 timmar av fastighetsägaren.
- Kommunen informerar om att skyddsrum inte är dimensionerade för att rymma hela befolkningen.

Paus efter att föreläsarna lämnat.

Efter att föreläsarna lämnat övergick samtalet till hur rådet borde driva vidare en skrivelse om att föreslå hur Ekerö kommun skulle kunna införa en syn- och hörselinstruktör, för stöd till personer med funktionsnedsättning. Diskussionen handlade framför allt om hur frågan ska lyftas till kommunstyrelsen på ett formellt korrekt sätt.

Flera deltagare uttryckte stöd för innehållet i skrivelsen och ansåg att det finns ett tydligt behov av den föreslagna funktionen. Samtidigt betonades att rådet inte har mandat att kräva att kommunen anställer personal eller genomför en viss åtgärd direkt. Därför ansåg flera att skrivelsen borde omformuleras.

Ett återkommande argument var att frågan sannolikt också är en budgetfråga, eftersom den innebär kostnader för kommunen. Därför behöver kommunstyrelsen få möjlighet att utreda behov, kostnader, effekter och finansiering innan ett eventuellt beslut fattas.

Deltagarna enades i huvudsak om att skrivelsen bör:

- Skickas till kommunstyrelsen.
- Inte innehålla formuleringar om att rådet ”yrkar på” eller kräver en viss åtgärd.
- I stället begära att kommunstyrelsen utreder möjligheten att införa funktionen.
- Lyfta fram att funktionshinderföreningarna ser ett tydligt behov av insatsen.

Slutsatsen blev att rådets föreningar ställde sig bakom skrivelsen. Diskussionen kom även att handla om rådets ställning i kommunen. Flera uttryckte frustration över att funktionshinderrådet inte är en formell remissinstans och därför har vissa begränsade möjligheter att påverka beslutsprocessen. Det framfördes att både funktionshinderrådet och pensionärsrådet borde få en starkare roll och oftare involveras i frågor som berör deras målgrupper.

Mot slutet enades deltagarna om en praktisk väg framåt:

- Funktionshinderföreningarna tar ansvar för en reviderad version av skrivelsen. De politiska företrädarna gjorde ej det.
- Formuleringarna ska justeras så att fokus ligger på en utredning och fortsatt beredning.
- Den reviderade skrivelsen ska skickas till kommunstyrelsen och lyftas som ett ärende eller en informationspunkt i den politiska processen.

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Sammanfattningsvis rådde bred enighet om att frågan är viktig och bör drivas vidare, men att det måste ske genom rätt kommunala beslutsvägar så att kommunstyrelsen får möjlighet att utreda och ta ställning till förslaget.

Den 27 maj skickades skrivelsen (via mejl) till alla partiers gruppledare som är representerade i kommunstyrelsen.

Föregående möte/minnesanteckningar

Med anledning av en diskussion kring vad som tagits med i föregående mötes minnesanteckningar lästes delen, som tydligt slår fast att rådet avsåg att diskutera en skrivelse till kommunstyrelsen upp muntligt.

Citat: ”Det ges information om att hörselassistent är något som Ekerö kommun saknar. Men, man skulle även behöva en synkonsulent. På det viset skulle man få möjlighet till mottagning här i kommunen. Hitintills har man inte kommit så långt, men man håller på och arbetar på det. Det pågår ett arbete med detta för att kommunstyrelsen skall kunna fatta beslut. Flera i rådet yttrar en vilja att i nästa årsbudget göra möjligt att inrätta dessa assistenter. Man enas om att funktionshinderrådet bör lyfta frågan och sätta detta på dagordningen i KS. Skrivelse med underlag författas innan nästa möte och som skickas ut innan mötet. Föreningsrepresentanter enas om att de vill försöka enas kring skrivelsen.”

Rubrikerna från dagordningen ordförande informerar, information från politiken samt information från föreningarna utgick då föredragen samt diskussionen kring skrivelsen drog ut på tiden.

För kännedom

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Ingen information för kännedom lämnades på mötet.

Kommande möten

Nästa kommunala funktionshinderråds möte är torsdagen den 17 september 2026.

Möte avslutas

Mötet avslutas lite efter utsatt tid.

Skrivelsen återges nedan från föreningarna i funktionshinderrådet i sin helhet:

Från funktionshinderföreningarna i Kommunala rådet för funktionshinderfrågor

Ekerö, 2026-05-15

Varför bör Ekerö kommun ha en syn- och hörselinstruktör?

Vi, funktionshinderföreningarna i Kommunala rådet för funktionshinderfrågor, föreslår att Ekerö kommun inför en funktion som **syn- och hörselinstruktör**, i likhet med många andra kommuner i Stockholms län.

Vi ser detta som en tydlig **win-win-lösning** för både Ekerö kommun och de invånare som har syn- och/eller hörselnedsättning och som behöver stöd för att klara sin vardag på ett mer självständigt sätt.

Bakgrund

Synnedsättning

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

I Sverige har drygt en procent av befolkningen en synskada som är så allvarlig att de har kontakt med landets syncentraler. Med Ekerös cirka 29 062 invånare innebär det att flera hundra personer i kommunen kan antas tillhöra denna grupp.

Därutöver uppger närmare 450 000 personer över 16 år i Sverige att de har olika former av synsvårigheter.

Omkring 85 procent av alla personer med synnedsättning är äldre.

Hörselnedsättning

Det finns ingen exakt statistik över antalet hörselskadade i Ekerö kommun, men nationella siffror visar att mellan 1,5 och 1,8 miljoner svenskar har någon form av hörselnedsättning. Detta motsvarar cirka 15–20 procent av befolkningen.

Om samma andel tillämpas på Ekerö kommuns befolkning innebär det att mellan 4 300 och 5 800 invånare kan ha någon form av hörselnedsättning. Gruppen omfattar allt från lindrig hörselnedsättning till grav hörselnedsättning och dövhet.

Enligt Folkhälsomyndighetens uppgifter använder drygt en fjärdedel av dessa personer hörapparat. Övriga har antingen en så lindrig hörselnedsättning att hörapparat inte bedömts hjälpa, eller har valt att avvakta eller avstå från att söka hörselvård.

Med hänsyn till Ekerös åldrande befolkning rör det sig sannolikt om flera tusen invånare som lever med någon form av hörselproblematik.

En försiktig uppskattning är att omkring **1 700 personer i Ekerö kommun använder hörapparat**.

Förebyggande arbete enligt socialtjänstlagen

Den nya socialtjänstlagen innebär ett ökat fokus på förebyggande arbete.

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Både syn- och hörselnedsättning medför ökade risker för ohälsa, särskilt när individen inte kan använda sina hjälpmedel på rätt sätt eller inte får stöd i sin vardag.

Genom att inrätta en funktion som syn- och hörselinstruktör kan det förebyggande arbetet samlas och utvecklas inom en tydlig verksamhet.

Den nationella demensstrategin **”Varje dag räknas” 2025–2028** lyfter fram hörselns betydelse i det preventiva arbetet. Strategin betonar också socialtjänstens ansvar att uppmärksamma hörselnedsättning samt att säkerställa att omsorgspersonal har kunskap om hörselns betydelse och kan stödja den enskilde i användningen av hörselhjälpmedel.

Göra livet lättare

En syn- och hörselinstruktör hjälper personer med syn- eller hörselnedsättning att öka sin självständighet och trygghet i vardagen.

Instruktören ger råd, stöd och utbildning, informerar om hjälpmedel, anpassar teknisk utrustning såsom telefoner och datorer, tränar orientering i närmiljön samt utbildar anhöriga och personal.

Insatserna är i regel kostnadsfria, kräver ingen biståndsbedömning och utförs i den enskildes hem eller på träffpunkter och mötesplatser.

Besök och service

Besök, instruktioner, enklare rengöring av hörapparater samt hjälp med batteribyten är normalt kostnadsfria.

Individen ansvarar dock själv för förbrukningsmaterial kopplat till sina hjälpmedel, exempelvis batterier, slangar och filter.

Hjälpmedel

Om instruktören förskriver hjälpmedel, utöver hörapparater, kan en avgift tillkomma. Själva instruktörsfunktionen är dock avgiftsfri för brukaren.

Kostnader för kommunen

För kommunen innebär en syn- och hörselinstruktör främst en personalkostnad.

Lönenivån för liknande yrkesroller ligger vanligtvis i nivå med andra yrken inom vård, omsorg och hjälpmedelsområdet, cirka **30 000–45 000 kronor per månad**, beroende på utbildning, erfarenhet och ansvar.

Många kommuner erbjuder denna service inom ramen för äldreomsorgen i samverkan med regionernas hjälpmedelsverksamheter.

Sammanfattning av kostnader

För invånarna är tjänsten kostnadsfri.

För kommunen innebär satsningen en personalkostnad som syftar till att öka självständigheten hos äldre personer och personer med funktionsnedsättning, vilket på sikt kan minska behovet av andra stödinsatser.

Utbildning för syn- och hörselinstruktör

Utbildningar finns bland annat vid folkhögskolor och omfattar vanligtvis 8–12 veckors studier inklusive praktik.

För att genomgå utbildningen bör man vanligtvis ha vård- och omsorgsutbildning på gymnasienivå samt erfarenhet av arbete inom vård och omsorg.

Erfarenhet av teckenspråkstolkning och/eller dövblindtolkning är också värdefull.

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Funktionsbeskrivning för syn- och hörselinstruktör

Funktionsbeskrivningen syftar till att skapa likvärdighet och tydlighet kring uppdraget för medarbetare, ledning och kommuninvånare.

Syfte och mål

Syn- och hörselinstruktören ska stödja personer med syn- och/eller hörselnedsättning så att de lättare klarar sin vardag, blir mindre beroende av andras hjälp och får ökad självständighet.

Målgrupp

Personer från 20 år och uppåt med syn- och/eller hörselnedsättning.

Arbetsuppgifter

Rådgivning, stöd och träning

- Telefonrådgivning och hembesök.
- Information om syn- och hörselhjälpmedel.
- Träning i användning och skötsel av hjälpmedel, exempelvis talboksspelare, förstoringsglas och hörapparater.
- Vid behov hjälp med enklare service och reparationer, såsom byte av filter eller slangar.
- Anpassning av datorer, surfplattor, telefoner, mobiltelefoner och TV-apparater.

- Motivera och stödja den enskilde att använda sina hjälpmedel för ökad delaktighet och självständighet.
- Träning i orientering och förflyttning i närmiljön.
- Uppmärkning av exempelvis spisar, tvättmaskiner och fjärrkontroller för ökad självständighet.
- Rådgivning kring syn- och hörselanpassningar i hemmet, såsom belysning, ljudmiljö, möblering samt fall- och brandförebyggande åtgärder.
- Stöd och rådgivning på träffpunkter, servicehus samt vård- och omsorgsboenden.

Information, utbildning och samverkan

- Föreläsningar för omsorgspersonal, brukarorganisationer och brukare.
- Medverkan vid exempelvis seniordagar och andra evenemang.
- Utbildning och handledning av personal.
- Framtagande av utbildningsmaterial.
- Information om kommunens stödinsatser, såsom biståndshandläggare, fixartjänst, digital handledning, träffpunkter och aktivitetscenter.
- Information om brukarorganisationer, exempelvis Synskadades Riksförbund (SRF) och Hörselskadades Riksförbund (HRF).
- Information om och inbjudningar till gruppaktiviteter.
- Egen kompetensutveckling och omvärldsbevakning, exempelvis inom ny teknik.
- Samverkan med kommun, region och civilsamhälle.

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Ansvar

Syn- och hörselinstruktören ska:

- Arbeta utifrån vetenskap, beprövad erfarenhet och aktuell teknik.
- Samverka med berörda aktörer inom syn- och hörselområdet.
- Utveckla verksamheten i dialog med relevanta samarbetspartners.
- Månadsvis rapportera statistik över genomförda insatser samt följa upp och analysera verksamheten.

Avgränsningar

Syn- och hörselinstruktören:

- Genomför inte synundersökningar eller hörseltester.
- Förskriver eller tillhandahåller inte hjälpmedel.
- Ger inte medicinsk rådgivning och arbetar inte på delegation från hälso- och sjukvården.

Sammanfattning

När människor med syn- och hörselnedsättning får stöd att använda sina hjälpmedel och hantera sin vardag ökar deras självständighet, trygghet och delaktighet i samhället. Det stärker självkänslan, förbättrar tillgängligheten och minskar beroendet av andra.

Mot denna bakgrund anser vi att införandet av en **syn- och hörselinstruktör i Ekerö kommun** är en viktig och framtidsinriktad reform.

EKERÖ KOMMUN

Minnesanteckningar
2026-05-21

Kommunala rådet för
funktionshinderfrågor

Stig Beckert – SRF Ekerö

Kenneth Lindmark – HRF

Bertil Magnusson – Vindens Vänner

Annete Lack – FUB

Carina Hindebrand – Attention

Jenny Dahlkvist – RBU

Ekerö, 2026-03-16

Kenneth Lindmark

För föreningarna i kommunala rådet för funktionshinderfrågor i Ekerö kommun.